

Rok akademicki: 2021/2022

ID zajęć: 560045

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Marek Wódka

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok II - Semestr 3

Punkty ECTS: 2

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

- C1. Promocja KNS jako wzorca dla kształtowania instytucjonalnej przestrzeni życia społecznego.
- C2. Promocja wartości i zasad KNS jako uniwersalnego kryterium funkcjonowania ustrojów społeczno-prawnych
- C3. Ukazanie historycznej zmienności funkcjonalnych subsystemów życia społecznego: ekonomii, państwa, rodziny, wiedzy, religii na tle niezmiennych wartości oraz rozwojowości zasad KNS.

Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowych terminów z zakresu etyki

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA - Absolwent zna i rozumie:

- W_01 rozwiniętą przez Jana Pawła II personalistyczną koncepcję człowieka jako podmiotu i celu życia społecznego
- W_02 zbiór zasad i wartości katolickiej nauki społecznej z centralną zasadą godności człowieka oraz podstawowe prawa i obowiązki osoby ludzkiej
- W_03 Pięć funkcjonalnych zakresów życia społecznego (ekonomii, państwa, rodziny, nauki i religii) w perspektywie ich historycznej zmienności
- W_04 poglądy na temat wybranych konstrukcji życia społecznego oraz ich praktycznych zastosowań
- W_05 funkcjonowanie współczesnych mediów i ich etyczną odpowiedzialność

UMIEJĘTNOŚCI - Absolwent potrafi:

- U_01 samodzielnie analizować, rozumieć oraz krytycznie ocenić zjawiska społeczne z perspektywy godności osoby ludzkiej jako wartości uniwersalnej i absolutnej
- U_02 uzasadnić postawy i działania wynikające z najważniejszych zasad i wartości katolickiej nauki społecznej oraz ich aplikację w przestrzeni społecznej i publicznej
- U_03 ocenić funkcjonowanie instytucji społecznych według kryterium sprawiedliwości społecznej oraz uzasadnić swoje stanowisko w tej kwestii

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY) - Absolwent jest gotów do:

- K_01 wrażliwości na różne przejawy braku szacunku wobec godności osoby ludzkiej oraz na potrzebę implementacji postulatów katolickiej nauki społecznej w obszarze polityki i gospodarki
- K_02 współdziałania w przygotowaniu projektów społecznych inspirowanych wartościami i zasadami katolickiej nauki społecznej
- K_03 ustawicznego doskonalenia swojej wiedzy i zachęcania i organizowania edukacji innych osób w duchu humanizmu chrześcijańskiego
- K_04 określania priorytetów wynikających z podstawowych praw osoby ludzkiej oraz uwzględnienia ich przy podejmowaniu różnego rodzaju inicjatyw obywatelskich

Metody dydaktyczne:

Wykład konwencjonalny, wykład problemowy

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Prowadzący podaje Studentom tezy egzaminacyjne do każdego z przeprowadzonych wykładów.

Kryteria:

Ocena niedostateczna

(W) Student nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu katolickiej nauki społecznej

(U) Student nie potrafi posługiwać się tekstami źródłowymi z zakresu katolickiej nauki społecznej; nie jest w stanie identyfikować stanowiska KNS na tle innych alternatywnych stanowisk

Opis zajęć: Katolicka nauka społeczna i myśl społeczna Jana Pawła II (wykład)

(K) Student nie angażuje się w proces nauki w sposób dostateczny i nie zdaje sobie sprawy z konieczności ustawicznego zdobywania wiedzy

Ocena dostateczna

(W) Student posiada dostateczną wiedzę z zakresu katolickiej nauki społecznej, orientuje się co do źródeł, kluczowych wartości i zasad

(U) Student potrafi w stopniu dostatecznym posługiwać się tekstami źródłowymi z zakresu katolickiej nauki społecznej; jest w stanie identyfikować stanowiska KNS na tle innych alternatywnych stanowisk

(K) Student angażuje się w proces nauki w sposób dostateczny, ale nie zdaje sobie sprawy z konieczności ustawicznego zdobywania wiedzy

Ocena dobra

(W) Student posiada wiedzę z zakresu źródeł, zasad i wartości katolickiej nauki społecznej

(U) Student jest w stanie poprawnie argumentować; rozumie ponadkontekstualny charakter zasad i wartości personalizmu chrześcijańskiego, umiejętnie rozgranicza stanowiska katolickiej nauki społecznej w kwestiach społecznych i gospodarczych od innych stanowisk alternatywnych

(K) Student angażuje się w proces nauki, ma świadomość konieczności ciągłego uczenia się, jest w stanie wykorzystać zdobytą orientację z zakresu katolickiej nauki społecznej na różnych polach działalności społecznej

Ocena bardzo dobra

(W) Student posiada szeroką wiedzę z zakresu źródeł, zasad i wartości katolickiej nauki społecznej

(U) Student jest w stanie samodzielnie argumentować. Potrafi sformułować problem i wskazać jego rozwiązanie. Jest w stanie precyzyjnie odróżnić stanowisko katolickiej nauki społecznej w kluczowych kwestiach społecznych od innych alternatywnych stanowisk. Samodzielnie i poprawnie posługuje się źródłami, zna kontekst ich powstania. Potrafi łączyć treść encyklik społecznych z dorobkiem społecznej myśli chrześcijańskiej; potrafi właściwie uzasadnić zajmowane przez siebie stanowisko w kwestiach społecznych.

(K) Student angażuje się w proces nauki; ma świadomość konieczności ciągłego podnoszenia swych kompetencji; wykazuje się tolerancją i otwartością na dialog; posiada własne zdanie w kluczowych kwestiach, które potrafi właściwie uzasadnić.

W przypadku egzaminu pisemnego:

Test egzaminacyjny (max. 15 pkt):

pkt. 15-14 - ocena 5,0

pkt. 13-12 - ocena 4,5

pkt. 11-10 - ocena 4,0

pkt. 9 - ocena 3,5

pkt. 8 - ocena 3,0

pkt. 7-0 - ocena 2,0

Treści programowe przedmiotu:

1. KNS jako dyscyplina naukowa: definicja, przedmiot, cele, metoda, źródła.
2. System społeczny i komplementarność systemów cząstkowych: ekonomii, państwa, rodziny, religii, nauki.
3. Zmiana modelu funkcjonowania instytucji społecznych w programie nowożytnej moderny jako klucz rozumienia konfliktów społecznych w XIX wieku.
4. Wartości i zasady KNS: godność ludzka, personalizm, solidarność, pomocniczość, dobro wspólne, sprawiedliwość społeczna.
5. Prawa człowieka: historyczność i normatywność, typologia, cechy charakterystyczne, korelacja praw i obowiązków.
6. Rodzina: prawa i obowiązki.
7. Religia i światopogląd w społeczeństwie sekularnym.
8. Państwa a społeczeństwo.
9. Społeczeństwo obywatelskie: sfera publiczna i granice demokracji.
10. Ideologia a światopogląd, koncepcje uspołecznienia: indywidualizm i kolektywizm.
11. Ekonomia: liberalizm, źródła, założenia, typologia.
12. Socjalizm, marksizm: historyczność, założenia, typologia.
13. Patriotyzm vs. kosmopolityzm, globalizm.
14. System medialny jako tuba interesu społecznego.
15. Troska o środowisko naturalne jako przejaw solidarności globalnej.

Literatura:

Literatura podstawowa

Katolicka nauka społeczna. Podstawowe zagadnienia z życia społecznego i politycznego, S. Fel, J. Kupny (red.), Księgarnia św. Jacka, Katowice 2007;

Katolicka nauka społeczna. Podstawowe zagadnienia z życia gospodarczego, J. Kupny, S. Fel (red.), Księgarnia św. Jacka, Katowice 2003;

Cz. Strzeszewski, Katolicka nauka społeczna, RW KUL, Lublin 1994.

S. Fel, Ł. Marczak, Powstanie i status zasady zrównoważonego rozwoju, „Roczniki Nauk Społecznych” 2016, nr 2, s. 185-205.

Literatura uzupełniająca

M. Hulaś, Ujarzmiony kapitał: praca- kapitał według Oswalda von Nell-Breuninga, KUL, Lublin 2011;

F.J. Mazurek, Godność osoby ludzkiej podstawą praw człowieka, Wydawnictwo KUL, Lublin 2001;

M. Hulaś, Wobec moralności kamieni. Franciszka Mazurka polemika z liberalizmem, w: S. Fel, M. Wódka (red.), Godność osoby ludzkiej w społeczeństwie i gospodarce. Księga pamiątkowa ku czci ś.p. Księdza Profesora Franciszka Mazurka, KUL, Lublin 2014, s. 51-82;

Opis zajęć: Katolicka nauka społeczna i myśl społeczna Jana Pawła II (wykład)

M. Wódka, Między moralnością kamieni a prawami człowieka: Franciszka Janusza Mazurka koncepcja katolickiej nauki społecznej, KUL, Lublin 2015.
Dokumenty nauki społecznej Kościoła, Radwan M. i in. (red.), t. 1-2, RW KUL, Rzym-Lublin 1996;
O. von Nell-Breuning, Gerechtigkeit und Freiheit. Grundzuege katholischer Soziallehre, Olzog, Muenchen 1985.